

MV
May 7
I-15636
XV-63

HUNGARY

DESCRIPTION OF THE COUNTRY

/3800/

Towns

/3802/ ✓

MORALE AND GENERAL MOOD

/2000/

STUDENTS IN SZEGED.

SOURCE MUNICH: Confidential "E."

DATE OF OBSERVATION: Autumn 1955.

ENGLISH SUMMARY: "Youth's morals depend mainly on the moral reserve acquired in the family and on the individual religious background," source said. In some cases "agents provocateurs" are being planted in high schools to provoke religious discussions. But the youth has become quite reticent in respect of voicing their religious views.

Sex morals in colleges have reached a very low point, girls not excluded. Since 1948, when prostitution was officially banned in Hungary, the number of those suffering from venereal diseases has greatly risen.

"It would be wrong to maintain that the youth's outlook on life has become apathetic," source said, "dancing, sports, theater etc. have become very popular though the tone of conversation is rough and coarse."

Although nobody takes an active interest in Soviet politics, the policy of the Western countries is being closely followed and the youth fully realizes that their country is lagging far behind the West. Young people of "bourgeois" origin, the so-called "Force X," are regarded as a dangerous element by the Regime and denied higher education. They are being forced to work as manual laborers in the factories in order to "prove to the contrary." This group is by far the most intelligent among the Hungarian youth, source said, and they hate the Communist Regime more than any other.

EVALUATION COMMENT: In line with the general situation in the country.

AZ IFJUSÁG NEVELÉSE.
The Education of the Youth.

Az egyetemi ifjuság valláserkölcsei nevelésének alapjait a család és az iskolai nevelés rakják. Ma a vallásoktatás az általános iskolákban fakultatív, de SZEGEDEN három-négy évig, egészen 1954-ig nem tanítottak hittant még az általános iskolákban sem. Azóta újból lehet vallásoktatásra jelentkezni. Ez az elmaradt hitoktatás természetesen nem maradt nyom nélkül.

SZEGED lakossága vallásos. A társadalmi élet alapsejtjét a családot, még nem kezdte ki eredményesen a kommunista tanok erkölcsbomlasztó hatása. A Dómban rengeteg az ember. Egyenruhások nem láthatók, de diákok, egyetemi hallgatók annál többen. A misék alatt a templomok olyan látogatottak, hogy a tömeg fele kiszorul az utcákra. Ennek ellenére a régi értelmezésű, szigorúan vallásos felfogású fiatalosság, amelynek elsődleges életszükséglet a vallás, ma már nem létezik.

A negyedik általános osztályig a "hittanosok" számaránya átlag 60-70 százalékra tehető, a felsőbb osztályokban 40-50 százalék. Leányiskolákban ez az arányszám valamivel magasabb.

Már a középiskolákban vannak diákok, akiket arra képeztek ki, hogy a materializmus propagálása érdekében vitába szálljanak diáktársaikkal. A többség igyekszik ezek elől a provokált valláserkölcsei viták elől kitérni, mert nem akarják, hogy rájuk süssék a "vallásosság" bélyegét s ezzel bevágják jövőbeli érvényesülésük lehetőségét.

A NEMIBETEGSÉGEK ÉS AZ IFJUSÁG.
Venereal Diseases among Students and College Youth.

A nemibetegségek elterjedése Magyarországon 1948-50 között érte el csúcspontját, azóta a betegségek és fertőzések száma csökkent. Forrás az erre vonatkozó megállapítást a SZEGED-i bőr és nemibeteg klinika egyik tanársegédétől hallottam, akivel jó barátságban volt s akivel erről a tárgyról több ízben beszélgettem. Véleménye szerint ennek a jelenségnek oka a hivatalos prostitúció eltörlése következtében elmaradt ellenőrzés volt. 1948-ban bezárták és feloszlatták a nyilvános házakat. Ez után az intézkedés után ugrásszerűen emelkedett a nemibetegségek száma. Ma az olcsó kezelés nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az ilyenfajta betegségek csökkenéséről beszélhetünk. A SZEGED-i bőrgyógyászati intézetnek a Honvéd téren külön rendelője van férfiak és nők részére. Neve: Bőr és Nemibeteg Gondozó Intézet. A betegforgalom igen nagy. A rendelés 9-18 óráig megszakitás nélkül folyik. Évenként egyszer kötelező a középiskolák és egyetemi hallgatók részére a vérvizsgálat. A kötelező vérvizsgálatnak mindkét nembeli ifjúságot alávetik.

AZ IFJUSÁG SZÓRAKOZÁSI LEHETŐSÉGEI.
How Youth Spend their Free Time?

A legáltalánosabb és legkedveltebb szórakozása az ifjuságnak a tánc. Télen minden időszakra esik egy-két bál. Ezek azonban nem zártkörűek, ahol csak az egyetemi, vagy középiskolai ifjuság fordulhat meg, hanem azon bárki részt vehet.

Aki ilyen bálokon vagy tánccmulatságokon "jampeckedik", nyugati táncot táncol, vagy nyugatiasan öltözködik, azt üldözik. Forrás maga is egyetemi hallgató volt 1954-ben, amikor a rendőrség és az ÁVH együttes razziát tartott. Összegyűjtötték egy csomó fiút és leányt, azokat kivezették a táncteremből, tehereautókra rakták és jó messze a várostól, kitették őket a kocsiból. Innét gyalog kellett haza menniök. Ha az ÁVH a razzián megállapította, hogy valaki "kihívóan nyugatoskodik," azt gyakran jól el is verték. A bálok este hét órától éjfél után kettőig tartanak.

A középiskolás bálokon gyakran a szülők is részt vesznek. SZEGEDEN még nem vezett ki teljesen a "garde des dames" rendszer. Fiúk, leányok a saját báljukra engedély nélkül, más iskolák tánccmulatságaira osztályfőnöki engedéllyel mehetnek.

Középiskolások nyilvános helyeket, mulatókat, szórakozóhelyeket nem látogathatnak.

Mozik látogatására engedélyt kell esetenként kérni.

Az egyik iskolai bálon egy diákfiút és egy diáklényt félre nem érthető erkölcstelenkedésen kaptak rajta. A leányt az iskolából eltávolították, a fiúnak azonban semmi baja nem történt.

SZINHÁZ.
Theater.

Az egyetemi hallgatók és a középiskolai diákság legkedveltebb szórakozásainak egyike a színházba járás. A SZEGEDI Nemzeti Színház minden szombaton 15 órától 19-ig diákelőadásokat rendez. Ezek semmiben sem különböznek a műsoron lévő egyéb daraboktól, csak olcsó diákberletekkel látogathatók. Minden iskolában, és az egyetem egyes évfolyamain volt egy-egy kulturfelelős, aki a diákberletek ügyét intézte. A berlet ára az ülőhelyek minősége szerint 15-30 forint volt. A diák, ha több berletet váltott elvihette magával a szüleit, vagy egyéb ismerőseit is. A diákság azonban nemcsak a diákelőadásokat látogatja, hanem más előadásokon is gyakran részt vesz. Nagyon sokféle körül belül 20-25 fajta berlet létezik. Minden nap más-más berlet van. Így például az ugy nevezett Erkel-berlet opera előadásokra, a Blaha Lujza-berlet népszínművekre, a Katona József-berlet drámákra stb. szól. Vannak berletszüneti előadások is. A berletek kedvezménye-

sek. Az előre el nem kelt jegyeket bérleten kívül adják el. Üzemek részére úgy osztják el a kedvezményes bérleteket, hogy egy-egy üzem dolgozói ugyanazt a bérletet kapják s így testületileg látogathatják a színi előadásokat.

A legolcsóbb bérleten kívüli jegy ára 1.50 Frt. Ez a III. emeleti állóhely, népies nyelven "kakasútló." Páholyjegyek ára hat-hét személy részére jegyenként nyolc forint. Legdrágább helyek a földszint első két sorának karszékei. Ezek ára darabonként 18 forint.

HANGVERSENYEK.

Concerts.

Lényegesen kevesebb a hallgatósága SZEGEDEN az ifjúság köreiből a hangversenyeknek. A hangversenyeket leginkább a Zenekonzervatórium nagytermében tartják. Látogatottak a mikrobarázdás hanglemezekről közvetített operaelőadások is, amelyeket a Petőfi kulturotthonban tartanak. /Munkácsy utca./ A ház eredetileg bankpalota volt. Van egy hatalmas terme, amit táncterem céljaira is felhasználnak. A diákok részére szóló kedvezményes jegy, amellyel a mikrobarázdás hangversenyeket látogathatják négy forint.

Az iskolák és az egyetemi ifjúság kulturocsoportjai jelentéktelenek. Vannak színjátszó, hangversenyező, táncos csoportok. Ezeket kényszerítik arra, hogy műsoruk java része orosz dolgokból kerüljön ki s ezért a diákok hallatlanul unják ezeket az előadásokat, melyek egyébként általános közönybe és részvétlenségbe fulladva lassan maguktól kimulnak.

SPORT.

Sport.

A diákok csak az iskolájuk sportegyesületében sportolhatnak. A diáklányok leginkább a kosárlabdázás és az uszás sportjának hódolnak. A fiúk között legnépszerűbb a labdarugás, kosárlabda, szertorna és kevés atlétika, továbbá az uszás. Az uszást azonban nem a Tisza fürdőiben, hanem az UJSZEGED-i Tiszaparton lévő nyitott 50 méteres uszómedencében gyakorolják. Van fedett téli uszoda is, de ennek medencéje mindössze 20 méteres. Az uszoda a Lenin /Tisza Lajos/ köruton lévő Városi Gőzfürdő tulajdona. A belépődíj úgy a nyitott, mint a fedett uszodában személyenként 1.50 forint.

Az egyetemen folyik némi atletizálás, de ez nem jelentős. A középiskolák közül a legfejlettebb sportélettel az Építő Ipari Technikum dicsekedhetik. /Deák Ferenc utca 2./

ISZÁKOSSÁG. Drunkeness.

Az egyetemi ifjuság sok idejét tölti a kávéházakban. SZEGEDEN az eszpresszókat, kávéházakat, kocsmákat mindig egy-egy csoport tartja megszállva. Az egyetemi ifjuság főfészke a Jégkunyó nevű eszpresszó. Itt a vékony pénzü fiatalság órákig melegedik egy fekete mellett. Az Alföld vendéglőben napról-napra az ÁVH tisztjei duhajkodnak. Rendesebb hely a Hungária a Tiszaparton. Ezt a helyiséget egyenruhások nem látogathatják. Törzsközsége diákokból és értelmiségiekből kerül ki. Itt táncolni szoktak. A zenekar este jön. Tánc reggel két óráig tart. Az iszákoskodásban a jogász ifjuság vezet. Ezekből minden kocsmában lehet egynéhányat találni.

A MINDKÉT NEMBELI IFJUSÁG EGYMÁS KÖZÖTTI VISZONYA ÉS TÁRSALGÁSUK HANGNEME. Relations and Tone among Youth of Both Sexes.

Az egyetemi ifjuság külön csoportokban különül el egymástól. Azok akikben az otthon beidegzett erkölcs még nem vesztett ki nem szeretik átvenni a többi ledér és szabados beállítottságát. Van viszont egy réteg a diákok között, akik tüntetnek azzal, hogy a legmocskosabb hangnemben a legezabadosabban tárgyalják egymás között a nemi erkölcsöt, aminek betartását guny tárgyává teszik. A társalgás hangja az egyetemi polgárok között trágár lett, amit a lányok nagyrésze is átvesz. A káromkodás is nagyon elburjánzott. Nem kivétel ez alól a női nem nagy része az egyetemen sem.

A tanárok a középiskolákban nem mernek nevelni. Szigorúan szaktárgyuk körében maradnak. Nem mernek állást foglalni, mert féltik az állásukat.

AZ IFJUSÁG ÉLETFELFOGÁSA. Youth's Outlook on Life.

Azt nem lehet mondani, hogy a fiatalság általában közömbös. Abszolút nem törődik a szovjet politikájával. A Nyugat politikája ellenben mindenkit érdekel. De mindenki fél a másiktól s ezért csak nagyon jó barátok mernek közösen rádiót hallgatni.

Az ifjuság a saját bőrén érzi és tapasztalja a vasfüggöny hátrányát. Nagyon jól tudják azt, hogy nagy mértékben elmaradtak a Nyugat mögött. Meggyőződése, hogy változásnak kell jönnie, de azt csak kívülről jövő támadás alapján tudja elképzelni.

A rendszer legnagyobb ellenésége az úgy nevezett "X"-es ifjuság. Ez a megjelölés gyűjtőfogalom. Ide tartozik az ifjuságnak az a része, amely sem paraszt, sem munkás szülőktől nem származik. Lényegében ezek a régi értelmiség leszármazottai. Bár ezek gyűlölik a fennálló rendszert, de ellenállni nem tudnak, mert kénytelenek valamilyen formában érvényesülni. Ezeknek, ha az egyetemre akarnak jutni először fizikai munkát kell végezniök s csak ha az üzemtől jó kádert kapnak, akkor remélhetik esetleg, hogy egyetemi tanulmányokat végezhetnek.

A nem "X"-es ifjuság nem sokat töri magát a tanulással. Ezért a színvonal nagyon esett, de nem csökkent ennek az új rétegnek a beképzeltsége. Ők fogják megmutatni, mondják, hogy milyennek is kell az új értelmiségnek lennie. De ez üres szóbeszéd, mert ha arra kerül a sor, tenni nem tudnak semmit sem.